

Hva legger vi vekt på ved valg av fyllingsmateriale?

NFP-seminaret i Molde
10. -11. november 2005

DoxaDent pillen- hvor ble den av?

"Den keramiska fyllningen som formas direkt i tanden".
[Internetsøk på DoxaDent](#)

DoxaDent hadde NIOM godkjenning. Hva betyr det?

Dette merket betyr at NIOM (teknisk kontrollorgan) har godkjent at produktet oppfyller de krav produsenten har stilt.

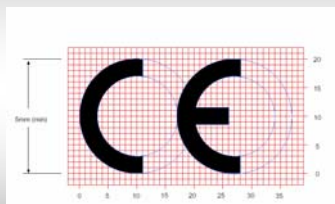
For fyllingsmaterialer er det ingen krav til klinisk testing eller testing i forhold til bestemte internasjonale standarder.

Klinisk studie om DoxaDent

- Cumulative failure frequency of 72.6% at the end of the 3-years for the new restorative material.
- Main reasons for failure were material or tooth fracture.
- It can be concluded that DoxaDent showed a non-acceptable clinical failure rate as a posterior restorative, especially in class II cavities.

Van Dijken JW, Sunnegardh-Gronberg K. A three year follow-up of posterior doxadent restorations. Swed Dent J. 2005;29:45-51

CE-merking Direktiv 93/42/EØF om medisinsk utstyr

Det stilles strengere krav til CE-logoens utforming enn til fyllingsmaterialenes egenskaper.

CE merking

fritar ikke beslutningstakere (tannleger) for den faglige baserte vurdering av produkter.

Preferences over dental restorative materials among young patients and dental professionals

Ivar Espelid, John Cairns, Jan Erik Askildsen, Vibeke Qvist, Torunn Gaarden, Anne Bjørg Tveit

Kvit-prosjektet
Preferanser

Pasienten

Kvit-prosjektet
Preferanser

- 15 år gammel jente
- moderat kariesaktivitet
- skiller seg ikke ut på noen måter når det gjelder tannhelse og tannhelsevaner
- bruker fluortannkrem
- få okklusale fyllinger fra tidligere

Tenk deg at du sammen med pasienten skal velge fyllingsmateriale til en MO fylling på tannen 46. Du skal ta stilling til to alternative fyllinger hvor fyllingenes egenskaper varieres. Du skal ikke ha bestemte fyllingsmaterialer i tankene når du tar stilling til alternativene, men bare ta utgangspunkt i fyllingsegenskapene **varighet, utseende og bivirkninger**.

a) Fyllingens varighet:

<i>Alternativ 1:</i> Forventet levetid for fyllingen vil være 3 år.	<i>Alternativ 2:</i> Forventet levetid for fyllingen vil være 6 år.	<i>Alternativ 3:</i> Forventet levetid for fyllingen vil være 9 år.	<i>Alternativ 4:</i> Forventet levetid for fyllingen vil være 20 år.
--	--	--	---

Kvit-prosjektet
Preferanser

b) Fyllingens utseende:

Alternativ 1:
Fyllingen er tannfarget og nesten ikke synlig.

Alternativ 2:
Fyllingen er hvitlig og skiller seg tydelig ut fra tannfargen.

Alternativ 3:
Fyllingen har en helt annen farge enn tannen.

Kvit-prosjektet
Preferanser

c) Risiko for bivirkning som skyldes fyllingsmaterialet:

Alternativ 1:
Minimal risiko for bivirkning som skyldes fyllingsmaterialet.

Alternativ 2:
Liten risiko for bivirkning som skyldes fyllingsmaterialet. En av 10000 personer (tilsvarende en ungdomsskoleelev i Bergen årlig) vil få utslett pga. allergi (se bildet). Utslettet vil forsvinne dersom fyllingen erstattes med et annet materiale.

Kvit-prosjektet
Preferanser

Deltakere

Norge:

- 22 tannleger
- 18 tannhelsesekretærer
- 377 tenåringer (pasienter)

Danmark:

- 20 tannleger
- 47 tannhelsesekretærer
- 196 tenåringer (pasienter)

Pasientene var gjennomsnittlig 16 år gamle

Kvit-prosjektet
Preferanser

Scenario A versus scenario B

Totalt

- 24 ulike scenarier og
- 276 parvise alternativer (A & B)

- 18 parvise alternativer for tannleger/tannhelsesekretærer
- 2 x 6 parvise alternativer for pasienter

Kvit-prosjektet
Preferanser

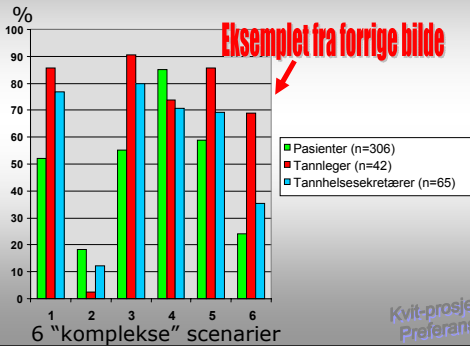
Eksempel

Tannleger: Hvilken fylling vil du anbefale?
Pasienter: Hvilken fylling foretrekker du?

	Fylling A	Fylling B
Varighet	20 år	6 år
Utseende	Fyllingen er tannfarget, men synlig	Fyllingen er tannfarget, nesten ikke synlig
Risiko for bivirkning	Liten risiko	Ingen risiko
Preferanse		
	A:	B:
Tannleger:	69 %	29 %
Pasienter:	24 %	70 %

Kvit-prosjektet
Preferanser

Hvor stor andel foretrekker fylling A fremfor B?

Kvit-prosjektet
Preferanser

Enighet om fylling A eller B

- Tannleger er mer enige om hvilke fyllinger de foretrekker enn pasientene er seg imellom.

Kvit-prosjektet
Preferanser

Resultater

- Tannleger foretrekker fyllingen som varer lenger.
- Pasienter og tannhelsesekretærer er villige til å "ofre" varighet.

Kvit-prosjektet
Preferanser

Resultater

- Sannsynligheten for at en tannlege favoriserer en fylling foran en annen er svært følsom for den forventede **varighet** og i betydelig mindre grad **utseende**.

Kvit-prosjektet
Preferanser

Resultater

- Pasienter var betydelig mer følsomme for i hvilken grad fyllingen var **synlig** og betydelig mindre opptatt av fyllingens **varighet**.
- Jenter var mer opptatt av fyllingens **utseende** enn gutter.

Kvit-prosjektet
Preferanser

Sammenlikning av norske og danske tenåringer

- Norske ungdommer er mer opptatt av fyllingens **utseende**.
- Danske ungdommer er mer opptatt risiko for **bivirkninger** ved fyllingsterapi.

Kvit-prosjektet
Preferanser

Tidligere behandlingserfaring og valg av fyllingsmateriale

- Pasienter med mange fyllinger (>4 fyllinger) legger mindre vekt på **bivirkninger** ved fyllingsterapi.
- De som indikerer at de er redde for å gå til tannlegen legger mindre vekt på faren for **bivirkninger**.

Kvit-prosjektet
Preferanser

Oppsummering 1

Gruppe Varighet Utseende Bivirkninger

Unge pasienter vs eldre			
Jenter vs gutter		+	
Danske pasienter vs norske		-	+
Pasienter som er redde for tannbehandling			-

Kvit-prosjektet
Preferanser

Oppsummering 2

Gruppe Varighet Utseende Bivirkninger

Pasienter med behandlingserfaring			-
Danske tannleger vs norske tannleger	+		
Danske assistenter vs norske assistenter	+		

Kvit-prosjektet
Preferanser

Additional years of restoration longevity required in order to accept:

Respondent group	A small risk of adverse reaction	A restoration that is highly visible rather than not visible
Norwegian dental assistants	16.4	21.6
Danish dental assistants	4.7	7.8

Kvit-prosjektet
Preferanser

Respondent group	Additional years of restoration longevity required in order to accept:	
	A small risk of adverse reaction	A restoration that is highly visible rather than not visible
Norwegian patients	16.2	32.2
Danish patients	17.0	24.4
Patients with 5+ restorations	12.7	30.6
Patients with 0 – 4 restorations	18.7	32.2

Kvit-prosjektet
Preferanser

Respondent group	Additional years of restoration longevity required in order to accept:	
	A small risk of adverse reaction	A restoration that is highly visible rather than not visible
Norwegian dentists	4.5	11.8
Danish dentists	4.2	6.8

Kvit-prosjektet
Preferanser

Konklusjon

Tenåringspasienter og tannleger har ulike preferanser når det gjelder hvilke fyllingsegenskaper som er viktige.

Dette er en utfordring når det gjelder valg av fyllingsmateriale og pasientens informerte samtykke.

Kvit-prosjektet
Preferanser

Lov om pasientrettigheter (pasientrettighetsloven)

Kapittel 3. Rett til medvirkning og informasjon

3-1. Pasientens rett til medvirkning

Pasienten har rett til å medvirke ved gjennomføring av helsehjelpen. Pasienten har herunder rett til å medvirke ved valg mellom tilgjengelige og forsvarlige undersøkelses- og behandlingsmetoder. Medvirkningens form skal tilpasses den enkeltes evne til å gi og motta informasjon.

.....

Lov om pasientrettigheter (pasientrettighetsloven)

Kapittel 3. Rett til medvirkning og informasjon

§ 3-2. Pasientens rett til informasjon

Pasienten skal ha den informasjon som er nødvendig for å få innsikt i sin helsetilstand og innholdet i helsehjelpen. Pasienten skal også informeres om mulige risikoer og bivirkninger.

.....